

INTERPROVINCIAAL OVERLEG

KRACHTENKAART

C I R C U L A I R E E C O N O M I E

Provincies: de ideale middenvelders, ook scorend voor een circulaire wereld.

Provincies vinden het belangrijk dat in 2050 de Nederlandse economie volledig circulair is: er bestaat geen afval meer en grondstoffen worden steeds opnieuw gebruikt. Vanuit een breed speelveld benaderen we de circulaire economie (CE), ieder vanuit een eigen insteek en passend bij de regio. Daarbij kijken we nationaal en internationaal ook over de grenzen heen. Provincies kunnen en willen een regierol vervullen als verbindende schakel voor een circulaire economie in de regio. Een ideale middenvelder, ook scorend voor een circulaire wereld.

De IPO Krachtenkaart vormt een aftrap om samen met het Rijk, mede-overheden en andere regionale partijen vanuit onze regionale kracht te werken aan de transitie naar een circulaire economie in de regio. Jaarlijks willen we daar, onder andere in het Uitvoeringsprogramma CE, met het Rijk afspraken over maken en de voortgang evalueren.

WAT GAAN WIJ DOEN?

5 HANDEIKINGEN VAN PROVINCIES

Circulair inkopen en aanbesteden

Provincies maken circulaire economie (CE) onderdeel van de uitvoering van hun kerntaken. Dat doen wij door CE integraal in de provincie door te voeren. In alle inkopen en aanbestedingen zal de afweging worden gemaakt of circulaire producten of diensten kunnen worden toegepast en werken provincies toe naar het principe "comply or explain".

Circulair bestendigen van Omgevingsvisie en VTH-uitvoeringspraktijk

Provincies hebben de ambitie om circulair te verankeren in hun beleid en uitvoering. Dat doen wij door in 2021/2022 een handreiking op te stellen over 'circulaire economie en de omgevingsvisie'. In overleg met gemeenten, Omgevingsdiensten en Omgevingsdienst NL wordt in 2021 verkend wat nodig is om in 2025 circulariteit standaard onderdeel te laten zijn van de VTH-taken. Deze verkenning wordt verder uitgewerkt tot een handreiking met aanzet voor een circulair toetsings- en opleidingskader

Ontwikkelen en versterken Regionale Circulaire Ecosystemen

Provincies willen het "transitie denken" centraal stellen. Daartoe willen we in 2025 zicht hebben op de netwerken, die het circulaire ecosysteem dragen om gericht in te zetten op versnelling van de transitie naar een volledige circulaire economie. Als verbinder en facilitator stimuleren en versterken wij daartoe regionale netwerken in een triple-helix-vorm en bouwen verder aan het systeem. Daarvoor volgt een handreiking in 2021/2022.

Ondersteunen van het regionale bedrijfsleven in de CE transitie.

Provincies hebben als kerntaak het ondersteunen van het regionale bedrijfsleven, o.a. via eigen stimuleringsprogramma's. Het aanjagen van de CE transitie in het bedrijfsleven vraagt om verbreding, verdieping en versnelling, waarbij ook over (inter)nationale grenzen heen wordt gekeken. In 2021 en verder willen wij met het Rijk hierover afspraken maken en gezamenlijk o.a. onderzoeksgelden programmeren, innovatie versnellen, het (brede) MKB aansluiten en de samenwerking met Versnellingshuis Nederland Circular! intensiveren.

Invulling van Monitoring CE

Provincies werken aan een eenduidige CE monitoring, waarbij de landelijke ICER-aanpak van het PBL wordt uitgebreid met regionale verbreding, verdieping en aanvulling. Versnelling hiervan is nodig om al op korte termijn inzicht in de voortgang van de transitie te krijgen. In 2021 zal een eerste set van indicatoren worden bepaald en de samenwerking met het PBL verder uitgewerkt. Jaarlijks willen wij de CE-monitoring en de voortgang van de IPO Krachtenkaart evalueren.

WAT VRAGEN WIJ:

ONDERSTEUNING VAN HET RIJK OP 3 FRONTEN

Bouwen met de kracht van de regionale aanpak.

Om met de regionale kracht van de provincies te bouwen aan een circulaire aanpak in de regio vragen wij het Rijk:

- Mee te bouwen met de kracht van de regionale aanpak door provincies bij de ontwikkeling van volwaardige Circulaire ecosystemen te faciliteren met o.a. kennis, regelgeving, innovatieve instrumenten en financiële middelen. Als onderdeel hiervan een gezamenlijke strategie uitwerken voor het verder ontwikkelen van regio specifieke en toonaangevende circulaire ecosystemen. Het gezamenlijk initiatief te komen tot een kennisinfrastructuur voor de regio kan daaraan bijdragen.
- Verder te bouwen op de regionale CE activiteiten, die aansluiten op de landelijke transitie-agenda's, zodat deze elkaar versterken.
- De circulaire ontwikkeling bij de Omgevingsdiensten te faciliteren met middelen voor o.a. opleiding, uitvoering en experimenten.
- Om een duidelijke en eenduidige landelijke coördinatie van het CE-beleid, zodat de neuzen van departementen en de regio's dezelfde kant op wijzen.

Marktkansen vergroten voor circulaire producten.

Het is cruciaal om de marktkansen te vergroten voor circulaire producten en processen en een gelijkwaardig speelveld te creëren. Daarnaast is aandacht voor het circulaire gebruik van grondstoffen noodzakelijk. Daarom vragen wij het Rijk:

- Bij te dragen aan een concurrerende prijs op de wereldmarkt, b.v. door:
 - ruim voor 2030, de circulaire economie fiscaal aantrekkelijk te maken (b.v. verlaging van de belasting op circulaire producten; verschuiving belasting op arbeid naar (virgin) grondstoffen: de zogenaamde "ex-tax");
 - te ondersteunen bij de invoering van een "true price" (integrale kostprijs) op Europese schaal;
 - verplicht stellen van een percentage recycylaat in producten in Europa.
- Steeds strengere circulaire randvoorwaarden te verbinden aan de door het Rijk geïnitieerde initiatieven, zoals projecten, programma's, aanbestedingen, subsidies en regelingen.
- En autoriteit CE op te richten ten behoeve van eenduidige, afgestemde wet- & regelgeving (advies), vergunningverlening, toezicht en handhaving (kennishub) en het afgeven, dan wel delen van rechtsoordelen/einde afvalstatussen.
- Het advies van de Taskforce Herijking Afvalstoffen onder andere met betrekking tot reststromen te implementeren.
- Aan te sturen op aanpassing van de Europese additievenrichtlijn (soort en bandbreedte), zodat in de productontwerpfase al rekening wordt gehouden met latere verwaarding.

Maak ruimte voor opschaling van circulaire innovaties

De opschaling van veelbelovende innovaties overstijgt vaak de (financiële) draagkracht van betrokken bedrijven en regio's. Provincies kunnen in de rol van middenvelder een initiërende rol vervullen door partijen via b.v. gemeenten te betrekken en verbinden. Wij vragen het Rijk om:

- Veelbelovende regionale opschalingstrajecten rendabel (geld, ruimte, regelgeving) te krijgen en met ons daarvoor een plan te maken.
- Eén regionale loket/platform-aanpak voor opschaling van innovatie, kennis en onderwijs en de regio hiervoor te faciliteren.
- De inzet op arbeidsmarkt en human capital in relatie tot Circulaire Economie door provincies en gemeenten te steunen.

